ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет медицини

Кафедра стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-методичної роботи
_____ Ярослав ШТАНЬКО
“_01_”_вересня_ 2026 р.

ЛАТИНСЬКА МОВА ТА МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	I «Охорона здоров’я та соціальне забезпечення»
Спеціальність:	I1 Стоматологія
Освітньо-професійна програма:	«Стоматологія»
Освітній рівень:	Другий (магістерський) рівень
Статус дисципліни:	Обов’язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	Українська
Семестр викладання	I

Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:
викладач кафедри медицини — Оксана ОСТАПЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні кафедри стоматології,
протокол № 1 від 28.08.2026 р.
в. о. завідувача кафедри — Оксана КЕРЗЮК

УЗГОДЖЕНО:
Гарант ОПП/ОНП — Оксана КЕРЗЮК

на засіданні кафедри стоматології,
протокол № 1 від 28.08.2026 р.
в. о. завідувача кафедри — Оксана КЕРЗЮК

СХВАЛЕНО:
на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	ostapchuk.r.oksana@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра медицини 328 каб.
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua[1]
Сторінка курсу в СДО	https://online.ukd.edu.ua/

[1] сторінка кафедри, де є профіль викладача.

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни

Освітній компонент «Латинська мова і медична термінологія» спрямований на формування у здобувачів спеціальності “Стоматологія” системи знань про латинську мову як основу міжнародної медичної та стоматологічної термінології. Курс забезпечує оволодіння принципами побудови анатомічних, клінічних, фармацевтичних і стоматологічних термінів, необхідних для професійного спілкування, опрацювання наукової літератури та засвоєння фахових дисциплін.

У процесі навчання здобувачі вивчають елементи латинської граматики, словотворення, грецькі терміноелементи, міжнародну номенклатуру анатомічних структур, правила написання й перекладу медичних термінів, а також основи рецептурної латини. Особлива увага приділяється стоматологічній термінології, що охоплює назви зубів, щелеп, тканин порожнини рота, стоматологічних захворювань, інструментів і лікувальних процедур.

Мета та завдання дисципліни:

- сформувати основи термінологічної компетентності фахівця за спеціальністю «Стоматологія» - фахової термінологічної грамотності;
- сформувати уміння та навички свідомо користуватися медичною термінологією греко-латинського походження;
- сформувати загальні уміння використання латинської граматики необхідної для свідомого засвоєння анатомо-гістологічної номенклатури, оволодіння сучасної медичної термінології;
- розвивати уміння свідомого засвоєння нормативної граматики латинської мови і базової лексики, яка необхідна для роботи за спеціальністю «Стоматологія»;

- розвивати розуміння лінгвістичної системи латинської мови, основних морфологічних категорій, граматичних форм, синтаксичних конструкцій, основних механізмів словотвору;

- ознайомити з основами рецептурної латини та правилами оформлення найуживаніших лікарських приписів;

- розвивати професійну мовну культуру, точність уживання медичних термінів та готовність до опрацювання міжнародної фахової літератури.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**: роль латинської мови у формуванні міжнародної медичної та стоматологічної термінології; основні фонетичні правила читання, наголосу та вимови латинських слів; граматичну систему латинської мови в обсязі, необхідному для розуміння й утворення медичних термінів (іменник, прикметник, дієприкметник, числівник); принципи побудови анатомічної, клінічної, фармацевтичної та стоматологічної термінології; латинські й грецькі терміноелементи, що використовуються у медичній номенклатурі; міжнародну анатомічну номенклатуру органів і структур зубощелепної системи; основні клінічні стоматологічні терміни, назви захворювань, патологічних процесів і методів лікування; правила словотворення складних медичних термінів та їх семантичний аналіз; основи рецептурної латини: найуживаніші скорочення, мовні формули та правила оформлення рецептів; латинські вислови й афоризми, що традиційно використовуються у медицині та професійній етиці лікаря.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**: правильно читати, вимовляти та наголошувати латинські медичні й стоматологічні терміни; перекладати анатомічну, клінічну та фармацевтичну термінологію з латинської мови українською та навпаки; визначати граматичні форми латинських іменників, прикметників і дієприкметників, що використовуються в медичній номенклатурі; аналізувати будову складних медичних термінів, виділяючи латинські та грецькі терміноелементи; утворювати анатомічні та клінічні терміни відповідно до правил міжнародної медичної термінології;

застосовувати міжнародну анатомічну номенклатуру для позначення органів і структур зубощелепної системи; використовувати стоматологічну термінологію під час опису анатомічних утворень, патологічних процесів і лікувальних маніпуляцій; правильно оформлювати найуживаніші рецептурні формули латинською мовою та використовувати стандартні рецептурні скорочення; користуватися латинськими термінами під час опрацювання фахової літератури та вивчення клінічних дисциплін; дотримуватися норм професійної медичної термінології у письмовій та усній комунікації.

Компетентності та результати навчання, **яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП)**.

Шифр та назва компетентності	**Шифр та назва програмних результатів навчання**

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 03. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності. ЗК 05. Здатність спілкуватися англійською мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні. ЗК 06. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК 07. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	ПРН 01. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2). ПРН 02. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5). ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій. ПРН 18. Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень. ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
СК 01. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні. СК 02. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	**1**		
Семестр	**1**		
Кількість кредитів ЄКТС	**3**		
Аудиторні навчальні заняття		**денна форма**	**заочна форма**
	лекції	**___ (в годинах)**	**___ (в годинах)**
	семінари, практичні	**44 (в годинах)**	**___ (в годинах)**

Самостійна робота		**46 (в годинах)**	**___ (в годинах)**
Форма підсумкового контролю	**залік/екзамен (в годинах) 3**		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Українська мова Іноземна мова Біологія Екологія Хімія Фізика Безпека життєдіяльності Основи здоров'я	Анатомія Біохімія Фізіологія Патофізіологія Патоморфологія Пропедевтика терапевтичної стоматології Пропедевтика ортопедичної стоматології Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології Пропедевтика хірургічної стоматології

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст практичних занять

№	Тема	Основні питання, які висвітлює тема	Основні питання для самостійного вивчення
1	**Вступ. Алфавіт. (2 год.)**	1. Предмет і завдання курсу «Латинська мова і медична термінологія». 2. Значення латинської мови у формуванні медичної та стоматологічної термінології. 3. Латинський алфавіт. 4. Назви та вимова літер. 5. Голосні, приголосні та дифтонги, диграфи. 6. Особливості читання буквосполучень у медичних термінах.	1. Історія латинської мови та її роль у розвитку медицини. 2. Латинські та грецькі компоненти сучасної медичної термінології. 3. Правила читання окремих букв і буквосполучень. 4. Особливості вимови іншомовних термінів у медичній номенклатурі.
2	**Наголос. (2 год.)**	1. Правила поділу латинського слова на склади. 2. Основні правила латинського наголосу. 3. Визначення довготи та короткості голосного. 4. Вимова та наголос у медичних термінах.	1. Наголос у термінах грецького походження. 2. Наголос у складних медичних термінах. 3. Типові помилки у вимові та наголошуванні медичної лексики.

№	Тема	Основні питання, які висвітлює тема	Основні питання для самостійного вивчення
3	**Іменник. Характерні ознаки 5-ти відмін. Іменники I відміни. (2 год.)**	1. Іменник як частина мови. 2. Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок. 3. Словникова форма іменника. 4. Система п'яти відмін. 5. Визначення відміни за Genetivus singularis. 6. I відміна іменників. 7. Відмінювання іменників I відміни. 8. Особливості вживання іменників I відміни в анатомічній термінології.	1. Винятки та особливості іменників I відміни. 2. Найуживаніші іменники I відміни в анатомічній і стоматологічній термінології. 3. Перша грецька відміна. 4. Узгодження іменників у термінологічних словосполученнях.
4	**II відміна іменників. Прийменники у медичній термінології. Сполучники. (2 год.)**	1. Загальна характеристика II відміни. 2. Іменники чоловічого та середнього родів II відміни. 3. Відмінювання іменників II відміни. 4. Особливості іменників середнього роду. 5. Прийменники з Accusativus та Ablativus. 6. Уживання прийменників у медичних термінах. 7. Основні сполучники у медичній термінології.	1. Особливості визначення роду іменників II відміни. 2. Іменники грецького походження II відміни. 3. Найуживаніші прийменникові конструкції в анатомічній термінології. 4. Латинські сполучники, що використовуються в медичних текстах.
5	**Прикметники I групи. PPP. (2 год.)**	1. Прикметник як частина мови. 2. Граматичні категорії прикметника. 3. Прикметники I групи. 4. Дієприкметник минулого часу пасивного стану (PPP). 5. Відмінювання прикметників I групи. 6. Узгодження прикметника з іменником у роді, числі та відмінку. 7. Уживання прикметників в анатомічній і стоматологічній термінології.	1. Словникова форма прикметників I групи. 2. Найуживаніші прикметники в анатомічній номенклатурі. 3. Особливості узгодження прикметників із іменниками різних відмін. 4. Аналіз анатомічних термінів типу *musculus longus, vena profunda*.
6	**III відміна. Типи відмінювання іменників III відміни. (2 год.)**	1. Загальна характеристика III відміни. 2. Словникова форма іменників III відміни. 3. Визначення основи іменника. 4. Приголосний, голосний та мішаний типи відмінювання. 5. Особливості відмінювання іменників різних типів.	1. Визначення типу III відміни за характером основи. 2. Нерівноскладові та рівноскладові іменники. 3. Особливості визначення основи за Genetivus singularis. 4. Найуживаніші іменники III відміни в стоматологічній термінології.
7	**Іменники III відміни чоловічого, жіночого, середнього родів. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни. (2 год.)**	1. Іменники чоловічого роду III відміни. 2. Іменники жіночого роду III відміни. 3. Іменники середнього роду III відміни. 4. Відмінювання іменників III відміни. 5. Особливості іменників середнього роду. 6. Особливості	1. Винятки щодо роду іменників III відміни. 2. Особливості утворення форм множини. 3. Найуживаніші іменники III відміни в анатомії зубощелепної системи. 4. Аналіз словникових форм іменників III відміни.

№	Тема	Основні питання, які висвітлює тема	Основні питання для самостійного вивчення
		відмінювання *os, ossis; corpus, corporis; caput, capitis* та інших термінологічно важливих іменників.	
8	**Прикметники II групи. РРА. (2 год.)**	1. Загальна характеристика прикметників II групи. 2. Дві форми прикметників II групи. 3. Прикметники з трьома формами та прикметники з двома формами. 4. Прикметники типу *acer, acris, acre*. 5. Прикметники типу *brevis, breve*. 6. Відмінювання прикметників II групи. 7. Дієприкметники теперішнього часу активного стану (РРА). 8. Узгодження з іменниками.	1. Словникова форма прикметників II групи. 2. Особливості визначення основи прикметника. 3. Найуживаніші прикметники II групи в анатомічній та клінічній термінології. 4. Утворення й переклад термінологічних словосполучень із прикметниками II групи.
9	**IV відміна. V відміна. (2 год.)**	1. Загальна характеристика IV відміни. 2. Іменники чоловічого та середнього родів IV відміни. 3. Відмінювання іменників IV відміни. 4. Особливості іменників середнього роду. 5. Загальна характеристика V відміни. 6. Відмінювання іменників V відміни. 7. Уживання іменників IV–V відмін в анатомічній термінології.	1. Найуживаніші іменники IV відміни: *ductus, processus, sinus, arcus*. 2. Іменники середнього роду IV відміни: *cornu, genu*. 3. Особливості іменників V відміни. 4. Термінологічне значення іменників IV–V відмін.
10	**Поняття про клінічний термін. Грецькі терміноелементи I відміни. (2 год.)**	1. Поняття про клінічний термін. 2. Структура клінічного терміна. 3. Терміноелемент як структурно-смислова одиниця. 4. Походження медичних терміноелементів. 5. Грецькі терміноелементи I відміни. 6. Значення терміноелементів у клінічній термінології.	1. Основні грецькі терміноелементи I відміни. 2. Значення терміноелементів *-algia, -itis, -oma* тощо. 3. Аналіз структури клінічних термінів. 4. Терміноелементи, пов'язані зі стоматологією.
11	**Початкові та кінцеві терміноелементи II відміни. (2 год.)**	1. Поняття початкового та кінцевого терміноелемента. 2. Грецькі терміноелементи II відміни. 3. Значення основних початкових терміноелементів. 4. Кінцеві терміноелементи та їхнє значення. 5. Аналіз структури складних клінічних термінів.	1. Найпоширеніші початкові терміноелементи. 2. Найпоширеніші кінцеві терміноелементи. 3. Поєднання кількох терміноелементів у клінічному терміні. 4. Аналіз стоматологічних термінів грецького походження.
12	**Початкові терміноелементи III відміни іменників. (2 год.)**	1. Особливості терміноелементів, утворених від іменників III відміни. 2. Значення початкових терміноелементів. 3. Моделі утворення складних медичних	1. Основні терміноелементи III відміни. 2. Їхнє значення та походження. 3. Використання терміноелементів у стоматологічній термінології. 4.

№	Тема	Основні питання, які висвітлює тема	Основні питання для самостійного вивчення
		термінів. 4. Аналіз термінів за їхньою структурою та значенням.	Самостійний аналіз клінічних термінів.
13	**Початкові терміноелементи деяких іменників IV–V відміни. Структура діагнозів та їх переклад. (2 год.)**	1. Особливості терміноелементів IV–V відмін. 2. Структура та значення терміноелементів. 3. Утворення складних клінічних термінів. 4. Аналіз термінів за компонентним складом. 5. Переклад діагнозів з латини українською мовою та з української мови латиною.	1. Основні терміноелементи IV–V відмін. 2. Їхнє значення у медичній та стоматологічній термінології. 3. Етимологічний аналіз складних термінів. 4. Структура діагнозів.
14	**Дієслово (verbum). Наказовий спосіб. Теперішній час дійсного способу активного і пасивного станів. (2 год.)**	1. Дієслово як частина мови. 2. Граматичні категорії дієслова. 3. Чотири дієвідміни. 4. Основні форми дієслова. 5. Наказовий спосіб. 6. Praesens indicativi activi et passivi. 7. Використання дієслів у медичній термінології та рецептурі.	1. Словникова форма латинського дієслова. 2. Визначення дієвідміни. 3. Особливості утворення форм активного і пасивного станів. 4. Найуживаніші латинські дієслова в рецептурі.
15	**Умовний спосіб дієслова. (2 год.)**	1. Поняття про Coniunctivus. 2. Утворення форм теперішнього часу умовного способу. 3. Coniunctivus у медичній та рецептурній термінології. 4. Значення умовного способу в рецептах. 5. Конструкції з *fiat, fiant*.	1. Утворення Coniunctivus у різних дієвідмінах. 2. Форми *fiat, fiant, misceatur* та ін. 3. Особливості перекладу рецептурних конструкцій із Coniunctivus.
16	**Рецепт. Його структура. Найуживаніші рецептурні скорочення. (2 год.)**	1. Поняття про рецепт. 2. Структура рецепта. 3. Основні частини рецептурного пропису. 4. Латинська частина рецепта. 5. Назви лікарських засобів у рецепті. 6. Основні рецептурні скорочення.	1. Правила оформлення рецепта. 2. Найпоширеніші латинські рецептурні скорочення. 3. Латинські назви лікарських речовин. 4. Правила написання доз. 5. Аналіз і переклад типових рецептів.
17	**Хімічна номенклатура. (2 год.)**	1. Латинська хімічна номенклатура. 2. Назви хімічних елементів. 3. Назви кислот. 4. Назви оксидів. 5. Назви солей. 6. Назви основ. 7. Узгодження назв хімічних сполук. 8. Використання хімічної номенклатури в рецептах.	1. Основні хімічні елементи латинською мовою. 2. Утворення назв кислот, солей, оксидів та основ. 3. Найуживаніші хімічні сполуки в стоматології. 4. Написання хімічних назв у рецептурі.
18	**Словотвірні елементи у назвах лікарських засобів. (2 год.)**	1. Поняття про фармацевтичну номенклатуру. 2. Структура назв лікарських засобів. 3. Частини назв препаратів. 4. Основні словотвірні елементи. 5. Значення суфіксів і компонентів у назвах лікарських засобів. 6. Аналіз назв препаратів за їхньою структурою.	1. Найпоширеніші словотвірні елементи у фармацевтичній термінології. 2. Аналіз назв лікарських засобів за складом. 3. Міжнародні непатентовані назви лікарських засобів. 4. Лікарські засоби, що використовуються у стоматологічній практиці.

№	Тема	Основні питання, які висвітлює тема	Основні питання для самостійного вивчення
19	**Тверді лікарські форми. (2 год.)**	1. Поняття про лікарську форму. 2. Назви твердих лікарських форм латинською мовою. 3. Таблетки. 4. Капсули. 5. Порошки. 6. Гранули. 7. Пастилки та інші тверді форми. 8. Особливості оформлення назв твердих лікарських форм у рецепті.	1. Латинські назви основних твердих лікарських форм. 2. Особливості утворення та відмінювання відповідних термінів. 3. Рецептурні формули для твердих лікарських форм. 4. Тверді лікарські форми, поширені в стоматологічній практиці.
20	**М'які лікарські форми. (2 год.)**	1. Основні види м'яких лікарських форм. 2. Мазі. 3. Пасти. 4. Креми. 5. Гелі та супозиторії. 6. Латинські назви компонентів м'яких лікарських форм. 7. Оформлення рецептів.	1. Латинська термінологія м'яких лікарських форм. 2. Рецептурні конструкції для мазей, паст і кремів. 3. Особливості призначення місцевих лікарських засобів у стоматології. 4. Аналіз типових рецептів.
21	**Рідкі лікарські форми. (2 год.)**	1. Основні види рідких лікарських форм. 2. Розчини. 3. Настої. 4. Відвари. 5. Настойки. 6. Суспензії, емульсії, мікстури. 7. Оформлення рідких лікарських форм у рецепті.	1. Латинські назви рідких лікарських форм. 2. Особливості рецептурного оформлення. 3. Рідкі лікарські форми, що застосовуються у стоматології.
22	**Прислівники. Числівники. Займенники. (2 год.)**	1. Прислівник як частина мови. 2. Утворення та вживання прислівників. 3. Значення прислівників у медичній термінології. 4. Кількісні та порядкові числівники. 5. Вживання числівників у рецептурі. 6. Займенники та їхні основні групи. 7. Особливості вживання займенників у медичних текстах.	1. Найуживаніші латинські прислівники в медичній термінології. 2. Латинські числівники та їхнє використання для позначення доз. 3. Порядкові числівники в анатомічній номенклатурі. 4. Основні займенники та їхні граматичні форми.

Зміст самостійної роботи здобувачів

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни:

Найменування видів робіт	Розподіл годин за формами навчання	
	денна	заочна
Самостійна робота, год, у т.ч.:	46	

Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	-	
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	16	
Підготовка звітів з практичних робіт	10	
Підготовка до поточного контролю	10	
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	10	

ПОЛІТИКА КУРСУ

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з "Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти". Ознайомитись з документом можна за покликанням.	
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцін з дисципліни отриманої під час контрольних заході Апеляція здійснюється відповідно до «Положення пр політику та врегулювання конфліктних ситуацій Ознайомитись з документом можна за покликанням.	
3) щодо відпрацювання пропущених занять Згідно "Положення про організацію освітнього процесу" здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та	

лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за покликанням.	
4) щодо дотримання академічної доброчесності “Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за покликанням.	
5) щодо використання штучного інтелекту “Політика використання штучного інтелекту” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за покликанням. “Положення про систему забезпечення академічної доброчесності” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за покликанням.	
6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анульовується без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за посиланням.	

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.	
7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за покликанням.	

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	**Метод навчання**	**Метод оцінювання**
Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.	Пояснювально-ілюстративний, практичний метод аналізу клінічних термінів і терміноелементів, робота з фаховими текстами.	Тестування, усне опитування, письмові термінологічні завдання, аналіз і переклад клінічних термінів.
Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів	Пояснювально-ілюстративний, практичний, проблемно-орієнтований метод, аналіз медичної та стоматологічної термінології.	Тестування, усне опитування, письмові термінологічні завдання, аналіз і переклад медичних термінів, ситуаційні завдання.

щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.		
Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.	Практичний, проблемно-пошуковий, робота з електронними ресурсами та медичною термінологією, використання комп'ютерних інформаційних технологій.	Тестування, усне опитування, практичні завдання, аналіз фахових текстів та електронних інформаційних ресурсів.
Усвідомлювати та керуватися у своїй діяльності громадянськими правами, свободами та обов'язками, підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	Проблемно-пошуковий, дискусійний, робота з автентичними латинськими текстами.	Усне опитування; оцінювання участі в дискусії; виконання індивідуальних завдань; тестування.
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	Проблемно-пошуковий метод, аналіз професійної термінології, робота з латинськими термінами та висловами етичного й медичного змісту, навчальна дискусія.	Усне опитування, тестування, оцінювання індивідуальних завдань, аналіз ситуаційних завдань.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

- навчальна аудиторія, обладнана робочими місцями для здобувачів освіти та викладача;
- ноутбук викладача;
- мультимедійний проєктор та інтерактивна дошка;
- екран для демонстрації навчальних матеріалів;
- доступ до мережі Інтернет;
- програмне забезпечення для підготовки, демонстрації та опрацювання навчальних матеріалів (текстові редактори, програми для створення презентацій, електронні таблиці);

- електронні освітні ресурси, презентації, навчальні відеоматеріали, електронні словники та довідкові ресурси з латинської мови, анатомічної, клінічної та фармацевтичної термінології;
- навчально-методичні матеріали в електронному та друкованому форматах;
- доступ до системи дистанційного навчання університету для розміщення навчальних матеріалів, завдань, тестів та організації самостійної роботи здобувачів освіти.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контрольні заходи[2]

(в разі потреби - розділити за семестрами)

Вид	***Зміст***[3]	***% від загальної оцінки***	***Бал***	
			min	***max***
Поточні контрольні заходи				
	всього	**60**	**35**	**60**
Підсумкові контрольні заходи		**40**	**25**	**40**
Всього:		**100**	**60**	**100**

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали - “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

---

[2] зміст редагується залежно від наповнення дисципліни

[3] у випадку наявності видів роботи, які оцінюються окремо (проєкт, завдання тощо) прописується в окремому рядку; за відсутності - одним рядком визначається вся сукупність аудиторної роботи (опитування, поточні контрольні тощо) та визначається стандартне значення балів (35/60)

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».[4]

Критерії оцінювання[5] (поточного та підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	**Рівень досягнень, %**	**Шкала ECTS**
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

[4] можна вказати теми чи завдання, які є обов’язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

[5] критерії вказуються згідно з особливостями дисципліни.

Студенти, які не з'явилися на заліки/екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ[6]

Основна література

1. О.М. Бєляєва, В.Г. Синиця, Л.Ю. Смольська, М.І. Гуцол Латинська мова для студентів стоматологічних факультетів. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 496 с.

Додаткова література

1. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.1 AM /
укладачі: О. М. Бєляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2021. – 344 с.
2. Латинсько-український медичний енциклопедичний словник: у 2 т., Т.2 NW /
укладачі: О. М. Бєляєва, В. М. Ждан, А. З. Цісик. – К. : ВСВ «Медицина», 2022. – 456 с.
3. Demchenko O., Zakaliuzhnyi M. The Latin Language and the fundamentals of medical terminology. Ternopil, 2023.
4. Смольська Л.Ю., Кісельова О.Г. Латинська мова та основи медичної термінології: Підручник К: ВСВ “Медицина” 2021р.
5. Закалюжний М.М., Панасюк Г.Б. Латинська мова та основи медичної термінології. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2020. – 434с.

[6] обов’язково: враховувати вимоги ДСТУ 8302:2015 (відповідно до Наказу № 65, від 4.03. 2016), рекомендації Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти, використовувати літературу за останні 5-7 років, наводити власні публікації за змістом навчальної дисципліни.

6. Козовик І.Я., Шипайло Л.Д. Латинська мова.: Підручник. – 2-ге вид. перероб. – К.: Вища школа, 2020. – 248с.